
Zápis ze zasedání Ekonomické komise AS UK ze dne 12. května 2020

Přítomni: Doc. PhDr. Tomáš Nigrin, Ph.D. (FSV), Doc. JUDr. Radim Boháč, Ph.D., Doc. JUDr. PhDr. Marek Antoš, Ph.D. (PF), Doc. RNDr. Jiří Dolejší, CSc. (MFF), Mgr. Jan Pačes (PřF), JUDr. Michal Říha (PF), Prof. Ing. František Zahálka, Ph.D. (FTVS), Tomáš Jan (FaF), Prof. MUDr. Jiří Raboch, DrSc. (1. LF), Bc. Andrej Farkaš (MFF), MUDr. Anna Malečková (LFP), MUDr. Anna Olšerová (2. LF), Mgr. David Pavlorek (FF), Doc. RNDr. Jiří Dolejší, CSc. (MFF), Mgr. Karel Šima, Ph.D. (FF), Doc. Mgr. Václav Cvrček, Ph.D. (FF), Mgr. Tomáš Gryc, Ph.D. (FTVS), Mgr. Martin Kuthan, Ph.D. (PřF), Prof. MUDr. Zuzana Mořovská, Ph.D. (3. LF), PhDr. Petr Jüptner, Ph.D. (FSV), PhDr. David Greger, Ph.D. (PedF), Mgr. et Mgr. David Hurný (PřF), Doc. JUDr. Radim Boháč, Ph.D. (PF), Michael Glogr (PF),

Hosté: prof. MUDr. Milena Králíčková, Ph.D. (prorektorka pro studijní záležitosti), MUDr. Milan Prášil (kancléř UK), Mgr. Diana Sýkorová (RUK), Mgr. Tereza Svobodová (RUK)

Program

1. Zahájení
2. OR Postup při posuzování žádostí o prominutí poplatku spojeného se studiem v souvislosti s pandemií COVID-19
3. Různé

1. Zahájení

Doc. Tomáš Nigrin, předseda Ekonomické komise AS UK, přivítal přítomné senátorky, senátory a hosty, mezi nimi především prof. Králíčkovou, prorektorku pro studijní záležitosti, která je předkladatelkou tohoto návrhu. Omluvil nepřítomnost JUDr. Tomáše Horáček, Ph.D., pověřeného funkcí kvestora, jemuž se nepovedlo MS Teams zprovoznit. Oznámil data dalších zasedání Ekonomické komise AS UK, která budou: 20.5. od 16:30 v prostředí MS Teams a 26.5. od 16:00 kombinovaně (zároveň bude probíhat prezenční setkání v Karolinu ve Velké zasedací síni + bude možnost pro členy EKASUK se účastnit dálkově přes MS Teams).

2. OR Postup při posuzování žádostí o prominutí poplatku spojeného se studiem v souvislosti s pandemií COVID-19

Prof. Králíčková, prorektorka pro studijní záležitosti, představila předložený návrh Opatření rektora, které myslí na úlevy pro studenty, kterým ještě nevznikla poplatková povinnost. Těm studentům, kterým by poplatková povinnost vznikla během nouzového stavu, jsou poplatky za studium odpuštěny již zákonem vydaným MŠMT, avšak na ty, jimž poplatková povinnost vznikla již před vyhlášením nouzového stavu zákon nemyslí. Jim se snaží pomoci předložené OR. Studenti by pak samozřejmě mohly využít jen jednu z těchto slev, nešlo by je kumulovat.

Prof. Zahálka – Už tento materiál prošel Sociální a Studijní komisí? Jak se k němu tyto komise vyjádřily?

Prof. Králíčková, prorektorka pro studijní záležitosti – Ano, obě tyto komise materiál projednaly a vyjádřily k němu kladné stanovisko.

Doc. Nigrin – Pro UK bude tato úleva znamenat značný výpadek v rozpočtu. O jaké částce se bavíme?

Prof. Králíčková, prorektorka pro studijní záležitosti – Momentálně vznikla poplatková povinnost zhruba 7750 studentům. V roce 2019 byla částka vybraná na poplatcích 149 milionů, tzn. výpadek za tento půlrok bude cca 75 milionů.

Doc. Nigrin – Budou mít všechny fakulty prostředky na pokrytí mandatorních výdajů, které jsou obvykle financovány ze stipendijních fondů? Mám na mysli nyní příspěvky pro nejlepší 10% studentů? Nemůže se stát, že některá fakulta tak bude muset dokrývat svůj stipendijní fond z provozních prostředků?

Prof. Králíčková, prorektorka pro studijní záležitosti – Nemá k dispozici aktuální podrobnou ekonomickou analýzu, ale z dat za poslední roky vyplývá, že nikde necítí ohrožení mandatorních výdajů, to zcela ne.

Prof. Zahálka – My bychom se měli především zabývat tou ekonomikou, jak předestřel pan předseda, Musíme především zohlednit to, že nastala mimořádná situace dopadne ekonomicky na všechny oblasti. Již jsme projednávali KaM, modifikovaný Rozpočet UK atd. Samozřejmě i u tohoto OR je ekonomická stránka důležitá, ale osobně doporučuje podpoření tohoto materiálu a teprve poté hledat systémové řešení, jak případně podpořit fakulty, které by se mohly dostat do problémů s těmi mandatorními výdaji. Nerad by ale, aby se tento případný vnitrouniverzitní problém přenesl na studenty.

Doc. Antoš – Dnes to bylo probíráno na Právnické fakultě v Kolegiu děkana a chtěl by upozornit, že případek příjmů bude větší, než se zdá. OR je napsáno tak, že by se mělo týkat jen jednoho poplatku, ale ve skutečnosti OR nemůže přebít zákon, tzn. uplatní se obojí. Ta povinnost k placení poplatku již vznikla, tzn. poplatek za těchto 6 měsíců bude odpuštěn z vůle univerzity, ale zároveň platí i to, že se jim nebude započítávat těch 6 měsíců do celkové doby studia, jak

říká zákon. Tedy i ten příští poplatek se bude muset vyúčtovat s šestiměsíčním odstupem. KD PF UK nevidí zmíněná opatření jako „nespravedlivé“ rozlišování mezi studenty, jelikož poplatek je vyměřován až po dosažení SDS+1 rok, na již proběhlé studium neměla současná krize vliv a jen teď budou muset případně studenti prodlužovat studium, což se však zohlední v příštím poplatku, jehož splatnost bude díky zákonu odložena o 6 měsíců. Z našeho pohledu je to tak, jak je to nastaveno v zákoně a jak to vykládá MŠMT, v pořádku. Pokud je většinový názor odlišný, tak se tomu samozřejmě přizpůsobíme, avšak cítil jako svou povinnost na zmíněné upozornit.

Prof. Králíčková, prorektorka pro studijní záležitosti – Bohužel je to tak, že zákon nemyslí na všechny a to odložení o 6 měsíců platí jen a pouze pro ty, kteří ještě poplatek neplatí. Podle výkladu zákon nastavíme SIS ohledně vyměrování toho poplatku tak, že však těm, kteří již nyní poplatky platí, se ten poplatek o 6 měsíců neposune. Kdyby se studentům splatnost poplatku posouvala, jak Vy tvrdíte, tak bychom toto OR nenavrhovali, ale bohužel to tak v praxi nebude. Znovu tedy zdůrazňuji, že i dle našich zdrojů z MŠMT se zákon vztahuje jen na ty, kteří poplatek ještě neplatí.

Doc. Antoš – Děkuje za reakci, avšak ukáže se až při aplikaci, že dopad těchto úlev bude větší, než je nyní řečeno. Je ale rád, že dostal prostor na tuto problematiku upozornit a je tedy na uvážení fakult, zda to jejich stipendijní fondy zvládnou.

Prof. Králíčková, prorektorka pro studijní záležitosti – Osobně je u nastavování informačního systému a ráda by pana doc. Antoše ujistila, že nastavení IS bude skutečně takové, jak avizuje, a poplatek tak bude každému studentovi vyměřen jen jeden.

Mgr. Hurný – Jen by rád řekl, že Studentská komora AS se tím také zabývala a všichni jsou moc rádi, že vedení UK toto opatření předložilo. Jsou si vědomi výpadku ve financích, na druhou stranu jsou toho názoru, že pokud si student zaplatil výuku, tak nelze nyní požadovat po studentech další platby jen proto, že na ně zákon nemyslí. Ano, na řadě fakult výuka probíhala, někde více jinde méně, avšak nelze nikde mluvit o „plnohodnotné“ výuce, kterou si studenti zaplatili a kterou by měli dostat. Studentská část senátu tedy toto opatření vítá a podporuje jej.

Doc. Nigrin – Zde se operuje s pojmem „odstranit nespravedlnost“. Osobně se ale obává toho, aby nenastala nespravedlnost druhá, tedy že o peníze de facto nepijídu fakulty, ale o ty peníze pijídu ti studenti, kterým jsou ze stipendijního fondu přidělovány příspěvky za výborné studijní výsledky či z něj jdou příspěvky na fond mobility, na pomocné vědecké síly apod. Ve chvíli, kdy ty peníze nebudou, tak o ně ti studenti pijídu. Domnívá se, že v celé řadě oborů, které nemají praktickou výuku, tak v zásadě k narušení studia nedošlo. Ano, došlo k uzavření knihoven na dva měsíce, takže kvůli tomu někteří studenti nyní prodlužují studium, takže by se poplatek mohl odpustit těm, kteří půjdou nejspozději v září ke státnicím. Zcela jistě musí být poplatek odpuštěn tam, kde studium neprobíhalo, kde neproběhly klíčové předměty, ale tam, kde nedošlo k výpadku ve výuce povinných předmětů, nevidí důvod pro odpuštění.

Prof. Králíčková, prorektorka pro studijní záležitosti – Těžko nyní prokázat, kde výuka proběhla a kde neproběhla. Ano, studium probíhalo, ale samo MŠMT tuto dobu nazvalo „dobou narušeného studia“, což platí stejně pro ty, kterým poplatková povinnost vznikla, i těm, kterým ještě nevznikla.

Mgr. Pačes – U řady studentů při vypracovávání závěrečných prací muselo dojít k přerušení dlouhodobých experimentů či sběru dat, a tudíž to pro ně znamená prodloužení studia o půl roku či dokonce o rok. Nerad by tedy, aby na tyto studenty experimentálních oborů nebylo myšleno, protože pro ně výpadek byl jen na měsíc u rozjetého pokusu znamená další rok práce, jelikož musejí začínat znova.

Doc. Nigrin – Děkuje za příspěvek, nechtěl znít jako „nelida“, avšak nerad by, aby pak ve výsledku byli postiženi ti aktivní studenti. O odpuštění poplatků skutečně postiženým studentům se nevede debata.

Mgr. Pavlorek – Podporuje argumentaci paní prorektorky, ale rád by to vrátil zpět do ekonomické roviny. Odhady výpadků jsou velice hrubé, ale je třeba poznamenat, že tyto poplatky budou odpouštěné až teprve na základě žádostí. Nemyslí si ale, že celých 100 % studentů si o toto zažádá, a proto nelze výpadek přesně spočítat, jelikož odhady jsou v tuto chvíli velmi hrubé.

Doc. Boháč – Rád by doplnil kolegu Antoše. Zástupci PF UK zde nevystupují proti OR proto, že by byli apriori proti, avšak proto, že si myslí, že výklad MŠMT a tudíž i nastavení SIS není správné, a proto zde mohou následně vznikat spory. Jen na to chtějí upozornit, chápou, proč paní prorektorka Králíčková následuje metodiku MŠMT a nezbyvá tedy doufat, že praxe bude skutečně následovat metodiku ministerstva a nebudou vznikat soudní spory. To jen na vysvětlenou, aby byl jasnější jejich postoj. Děkuje za slovo.

Mgr. Hurný – To, že ve stipendijním fondu nebude tolik peněz, je pravda, avšak si nemyslí, že by bylo férové, aby to platili studenti, kteří budou donuceni vzhledem k nastalé situaci prodlužovat studium. Pojďme se bavit o tom, zda nemůžeme ušetřit někde jinde, zda nemůžeme najít nějakou jinou kompenzaci.

Doc. Antoš – Ono to není jen o tom aktuálním výpadku, jelikož jej budeme cítit ještě mnoho let, protože těch 6 měsíců se odečte z odstudované doby všem současně studujícím studentům, tzn. s tímto výpadkem budeme muset počítat ještě po dobu mnoha let. Nakonec o „správném“ výkladu zákona nejspíše rozhodnou soudy a ten zákon je zkrátka úplně jasný, ten zákon říká, že se těch 6 měsíců odečítá všem, není tam žádné rozlišování, tedy nejspíše názor MŠMT neobstojí. Pro UK by to tedy znamenalo, že my ze své vlastní vůle odpustíme první poplatek, a nakonec nás soudy dotlačí k tomu, že odpustíme i ten druhý. Pokud by šlo skutečně jen o to, že se budeme snažit odstranit nerovnost mezi těmi, kteří již nyní platí a těmi, kdo ještě neplatí, a nešlo nám o onu retroaktivitu, kterou předkládané OR zavádí, tak by se to dalo řešit pozměněním OR, tzn. by již vyměřené poplatky zůstaly v platnosti, jelikož byly způsobené něčím jiným, než koronavirem, ale zároveň by OR řeklo, že se ten poplatek odpustí i těm, kteří mají být podle našeho výkladu zákona zahrnuti, tzn. všem a ne jen těm, kteří v SIS vycházejí tak, jak vycházejí. Jedná se o bezpečnější kompromisní variantu z hlediska případného přezkumu před soudy.

Prof. Králíčková, prorektorka pro studijní záležitosti – Ten zákon sice může znít jednoznačně, avšak nastavení SISu bude v realu takové, že poplatky doopravdy nebudou ze zákona odpuštěny těm, kterým již tato povinnost vznikla. Nechceme

nikomu dát žádnou úlevu navíc, avšak těm, kdo již platí, by byl vyměřen další poplatek v dalším období. A jak poznamenal Mgr. Pavlorek, tak si zcela jistě všichni tu žádost nepodají. Bez tohoto OR by došlo ale k tomu, že se všem studentům vyměřuje dál – poplatek následuje poplatek, a právě tito studenti by pak mohli jít na soudy si stěžovat. Nechceme, aby k tomuto došlo, a proto vydáváme toto OR. Kdyby MŠMT v tom zákoně myslelo na všechny, tak by to bylo v pořádku a žádný univerzitní předpis by nemusel být vydáván. Bohužel však tento zákon na všechny nemyslel a již nyní nám chodí odvolání na již vzniklé poplatky.

PhDr. Stráský – Mnohé bylo řečeno, něco dokonce vícekrát. Zkrátka toto opatření vychází z interpretace MŠMT a naše Právnická fakulta se obává, že ta interpretace je špatně, a nakonec před soudy neobstojí. Buď budeme vycházet z toho, že interpretace MŠMT obstojí a pak bude toto OR, alespoň technicky správně, nebo budeme provádět jakousi perцепci že neobstojí, avšak osobně se o tom jako neprávnik nijak zvlášť bavit nedovede. Rád by ale podpořil studenty v tom, že se těch 6 měsíců odpustí, ačkoliv chápe doc. Nigrina, že tzv. „laxním“ studentům prakticky „dáváme“, jelikož jim nebereme, avšak zároveň vynikajícím studentům bereme, protože jim nebudeme moci dát. Přesto si myslí, že bychom to měli zavést takto plošně. Rád by ještě dodal, že k narušení studia došlo i když nedošlo k narušení výuky, jelikož „studium“ zahrnuje více, než jen „výuku“.

PhDr. Jüptner – Chápe, že situace je nelehká a právně komplikovaná, ale sdílí obavy svých kolegů, kteří již mluvili před ním. Na FSV je stipendijní fond využíván tak, že se z něj platí doktorandy, podporují mobilitu, podporují studentskou vědu, popř. nyní podporují studenty v hmotné nouzi, kteří se nyní ocitli v tíživé situaci v důsledku koronavirové krize. Veškeré úlevy, o kterých se nyní jedná, jdou na úkor těchto aktivit a není si jistý, zda je vhodné přesouvat peníze určené na zmíněné účely směrem ke studentům s prodlouženou dobou studia. Bojí se tedy toho, že zrovna u nich na fakultě toto OR není na místě, jelikož zkrácení příjmů do stipendijního fondu by studentům spíše uškodilo. Rád by tedy místo předkládaného OR viděl něco jemnějšího, nějaké více citlivější opatření. Má za to, že nynější formulace není zrovna prostudentská a spíše jim to může i uškodit.

Prof. Králíčková, prorektorka pro studijní záležitosti – Chce poděkovat za debatu v tom smyslu, že všichni zmiňují studenty na prvním místě a myslí na to, aby to studentům co nejvíce prospělo a co nejméně uškodilo. Bohužel však dikce zákona je dosti striktní a nedává univerzitám možnost uvážení u odpuštění poplatkové povinnosti. Zákon tak postavil studenty do nerovných pozic a předkládané OR se to tedy nyní snaží odstranit a rádi by nastavili laťku zpět na rovné příležitosti.

Mgr. Hurný – Má poznámku k zmíněnému „dopadu na studenty“. Důkladně to v rámci SKAS probírali, přesto jako zástupci studentů dospěli k názoru, že by nechtěli, aby studenti za vyhlášení nouzové stavu platili tím, že jim bude vyměřen poplatek. SKAS se hlásí k tomuto opatření a to, co navrhl doc. Antoš, tedy zpřesnění opatření, je ke zvážení. Osobně se přimlouvá za schválení předkládaného OR.

Doc. Nigrin – Jednalo se o tom, zda to má být řešeno plošně, jelikož výpočet nějaké matice výjimek asi není zrovna možný.

Návrh usnesení:

„Ekonomická komise AS UK projednalo předložený návrh OR Postup při posuzování žádostí o prominutí poplatku spojeného se studiem v souvislosti s pandemií COVID-19 a vyjadřuje k tomuto návrhu kladné stanovisko.“

Hlasování 18-2-4

Schváleno

Prof. Králíčková, prorektorka pro studijní záležitosti – Ráda by poděkovala přítomným členům Ekonomické komise AS UK za to, že ji vyslechli, za jejich připomínky a za velmi přínosnou debatu k OR.

Doc. Nigrin – Děkuje paní prorektorce Králíčkové za její čas, který strávila s návrhem OR.

3. Různé

Mgr. Šima – Chtěl by se zeptat, jaká agenda je naplánovaná na příští zasedání a v jaké fázi je příprava Principů?

Doc. Nigrin – Na předběžném programu jsou právní jednání ohledně tramvajové tratě Divoká Šárka a kampusu Albertov, Bilanční zpráva za rok 2019, Vynětí objektu Zahrádky ze správy ÚJOP, OR Poskytování sociálních stipendií, OR Poskytování stipendií na podporu ubytování, Bonifikace programu Progres. Co se týče Principů, tak by poprosil pana kancléře, zda by se ujal slova.

MUDr. Prášil, kancléř UK – Příprava Principů probíhá, avšak na avizovaných jednáních Ekonomické komise Principy nebudou. Předpokládá, že do konce měsíce května, popř. na začátku června Principy projedná Kolegium rektora a následně budou předloženy AS. Klíčový bod, jež zabere nejvíce času, je způsob inkorporování hodnocení tvůrčí činnosti.

Doc. Nigrin – Připomíná, že členové Ekonomické komise AS UK mají zájem o pořádání kulatého stolu k této problematice.

MUDr. Prášil, kancléř UK – Vede to v patnosti, děkuje ale za připomenutí.

PhDr. Greger – Původně se mluvilo o tom, že to bude do června, proto by to bylo vhodné naplánovat co nejdříve.

MUDr. Prášil, kancléř UK – Chápe, ale nerad by dnes přislíbil nějaký konkrétní termín, když se stále návrh řešení finalizuje a debata s panem rektorem teprve proběhne. Po pořádání KR by bylo možné termín specifikovat.

PhDr. Greger – Má zájem o samotnou diskuzi o hodnocení vědy, která by mohla být oddělena od diskuze o samotných příspěvcích. Rozdělování těchto prostředků je totiž samostatná problematika.

MUDr. Prášil, kancléř UK – Omlouvá se za nepochopení, pokud má být debata jen o tomto, tak pořádání kulatého stolu nic nebrzdí a poprosí pana prorektora o stanovení termínu.

Doc. Nigrin – Tato dvě témata spolu souvisí. Navrhoval by tedy řešit kulatý stůl dvoukrokově – nejprve projednat hodnocení a teprve pak řešit jeho možné začlenění do Principů.

MUDr. Prášil, kancléř UK – Pokud má být věnováno jednání jen samostatnému hodnocení vědy a tvůrčí činnosti, tak tedy skutečně není nutné čekat na další kroky RUK. Naše rozhodnutí je v této věci být spíše progresivní a opravdu to hodnocení tvůrčí činnosti maximálně využít při propisování do Principů. Je si vědom toho, že nic není dokonalé a stejně tak nejsou jistě dokonalé ani výsledky hodnocení tvůrčí činnosti, avšak existuje druhý pohled, který říká, že stávající stav není dlouhodobě udržitelný. Zmíněné již vysvětloval mnoha fakultám, které byly rozhořčeny, že v Principech na rok 2020 nebyla zmínka o tvůrčí činnosti při rozepisování vědeckých prostředků. V tuto chvíli se budou snažit být v této oblasti progresivní, ale jistě chtějí debatovat o tom, jaký je ten optimální scénář.

Doc. Dolejší – Rád by, aby AS dostával více informací ohledně průběhu celého problému, např. získat nový harmonogram Hodnocení vědy, v němž došlo k některým změnám oproti původnímu plánu, takže je otázka, kdy budou jaké výsledky včetně reakcí od součástí. Ještě před nedávnem se mluvilo o tom, že toto hodnocení se neodrazí na rozdělení peněz, avšak nyní se s tím již počítá. Dále není vyřešen zcela fundamentální problém, zda má ta součást UK, která z hodnocení vědy vychází jako „slabá“, být „zaříznuta“ či naopak podpořena na úkor součástí, které mají skvělé hodnocení. Potřebujeme si tedy vytvořit jakousi strukturu toho, o čem se vlastně v rámci zmíněné schůzky chceme bavit.

MUDr. Prášil, kancléř UK – Úvodem praktická informace, jelikož se na příštím jednání Ekonomické komise AS UK se budou probírat Bonifikace programu Progresů a bude tam přítomen i pan prorektor Royt, tak poprosí, aby se na jednání komise dostavil někdo dostatečně informovaný, např. pan prorektor Konvalinka či někdo z Odboru vědy, aby poskytl komisi informace ohledně současného stavu projednávání materiálu. Zároveň se vyřeší termín, kdy bychom si na toto téma mohli svolat jednání. Aby reagoval na doc. Dolejšího: musí říci, že on osobně vnímal Hodnocení tvůrčí činnosti jako naprosto klíčový moment pro použití v Principech. Jestli bylo sděleno, že pro Principy nebude použito, tak se omlouvá, ale vzhledem k tomu, že se takto ve velkém hodnotí jen jednou za 5 let, tak by velká byla škoda to nevyužít. Jde nyní však o to, jak přesně hodnocení použijeme, a to bude předmětem té diskuze. Jinak se plně ztotožňuje s tím, co pan doc. Dolejší říkal, tedy že skutečně je ale potřeba dořešit mnoho.

Doc. Nigrin ještě jednou poděkoval všem za jejich účast a debatu i v rámci bodu Různé a rozloučil se s tím, že v jednání bude Ekonomická komise AS UK pokračovat příští týden ve středu a pozvánka bude všem emailem včas zaslána.

Zapsala: Amáta Vohradská, tajemnice AS UK

Za správnost: Doc. PhDr. Tomáš Nigrin, Ph.D., předseda Ekonomické komise AS UK